

Stockholmskontoret ökar resurserna

Satsningen på FFV Aerotechs Stockholmskontor var ett klokt beslut.

Det har redan visat sig, bland annat genom en hög besöksfrekvens av kunder under det gångna året.

Från och med den 1 maj 1986 förtydligar stab Företagsutveckling nu de befintliga resurserna i Stockholm genom att anställa Carl Lundgren – väl förtrogen med marknadsområdet flyg genom tidigare arbetsuppgifter vid FMV:F och senast Industri-departementet.

Att knyta Carl Lundgren till Stockholmskontoret är ett led i vår satsning att ytterligare befästa ställningen som största underhållsleverantör till svenska försvaret. Carl Lundgren, även kallad Charlie, kommer från Industridepartementet där han varit engagerad i IR JAS-kommittén den senaste tiden. Han har också arbetat vid Försvarets Materielverks huvudavdelning för Flyg och kommer därför av förklarliga skäl att utnyttjas mest på flygsidan inklusive JAS-offset i vårt marknadsarbete via Stockholmskontoret.

Öppet Hus i Industrihuset den 18 april 1985 är ett konkret bevis på att satsningen på ett eget Stockholmskontor var riktig för FFV Aerotech. Minst 300 kunder besökte arrangemanget. Foto: Hans Hedin.

Tillsammans med Agne "Challe" Gustavsson, Ninian Ramel och Stina Stark som redan finns på plats, ska Charlie verka för en ytterligare breddning och ökning av vår marknadsandel mot svenska försvaret.

FFV Aerotech behöver sitt Stockholmskontor och fördelarna med att befinna sig nära huvudkundens egen arbetsplats är många. Det har bland annat visat sig genom Öppet Hus och liknan-

de aktiviteter, inte minst den senaste Öppet Hus-dagen i Industrihuset, där cirka 300 kunder deltog.

Dessutom har många kunder besökt Stockholmskontoret vid andra tillfällen under 1985. Det finns all anledning att förvänta sig ännu högre besöksiffror för 1986, sedan vi nu även har Carl Lundgren med i "stockholmsgänget".

**Jan-Olof Hällberg, stab
Företagsutveckling**

Carl Lundgren heter FFV Aerotechs nye man på Stockholmskontoret från och med den 1 maj 1986. Han kommer huvudsakligen att jobba på marknadsområdet flyg.

Ska handla om samverkan

Nästa nummer av Tech-In blir ett temanummer med ytterst aktuellt och angeläget ämne: Samverkan!

Om du har förslag på något bra samverkanprojekt inom FFV Aerotech, ska du snarast höra av dig till din divisionsskrivare eller direkt till redaktören. Våra adresser hittar du på tidningens baksida.

Det finns åtskilliga exempel på pågående och avslutande projekt inom FFV Aerotech, där samverkan har eller har haft en avgörande betydelse för resultatet. Det gäller både samarbete över avdelnings- och divisionsgränser och extern samverkan med andra företag. Det ska vi berätta om i nästa temanummer, som ut-

kommer den 23 maj. Presstopp gäller från och med den 12 maj. I temanumret presenterar vi också alla nyanställda från och med februari. Skicka ID-foto plus namn, anställningsdatum och uppgift om var du jobbar till Ann Wilson, SC70, före den 12 maj.

Redaktören

En mångskiftande "vårbukett" från CO

I senaste numret av Tech-In lyste en vårbild upp förstasidan. Just nu – den 22 april – blickar jag ut mot ett vinterlandskap.

Naturen är lite oförsämd ibland – det får man stå ut med och klä sig efter eller flytta.

Nog om våren, förutom att den påminner mig om att det nu förflutit ett år sedan jag förenade mig med FFV Aerotech.

Stab Organisation och Personal har haft ett hektiskt år inom sina områden och det ser ut att fortsätta ett tag till.

Här följer en rapsodi över vad som är i görningen och aktuella frågor, som vi ska ta tag i.

FFV Aerotech är ett bra namn och namnbytet har gett oss flera synbara positiva effekter. På högskolorna har det bidragit till ett ökat intresse för vårt företag och som någon sa: "Aerotech – det låter spännande!" Många högskolestuderande har ställt sig i kö för praktik- eller examensarbete hos oss. Det skapar nya möjligheter, men också problem. För några av våra medarbetare känns det obehagligt att handleda civilingenjörer, om man inte själv har en sådan examen. Att tänka så är verkligen att underskatta sig själv och den erfarenhet och höga skolning som många års arbete inneburit. Sätt ett plus på dig själv, även om det sägs att vi svenskar har svårt för att göra det. När vi säger att FFV Aerotech har unik kompetens är just du – med eller utan högskoleexamen – ett av våra bevis för påståendet, kom ihåg det!

Nu är det dags att göra ett namnbyte till inom företaget. Den observante läsaren kanske redan har märkt förändringen? Vi slutar från och med nu att använda ordet "sektor" om oss och talar istället om FFV Aerotech som "företaget" eller "affärsområdet", när det är detta vi avser. Sektorstaberna heter alltså bara "staber" kort och gott.

Personal

Under 1986 ska vi beskriva vår personalpolitik tydligare och aktivt föra ut densamma i organisationen. Det sker i nära samverkan med personalorganisationerna.

Lönepolitiken ska vidareutvecklas och följas upp. I något av de kommande numren av Tech-In före semestern, ska vi ge en bild av var FFV Aerotech står lönemässigt i förhållande till övriga näringslivet.

Rekryteringsansatserna måste vi öka, särskilt i Arboga, som är den svåraste orten jämfört med Linköping och Östersund när det gäller rekryteringsbiten. I detta ligger också ett ökat samarbete med kommunen och ett tryck på politikerna att skapa förutsättningar för att familjer ska vilja flytta till Arboga.

På högskolorna har vi etablerat ett fint samarbete och en profil som vi ska vårda och dra nytta av.

Bättre hjälpmedel för personaladministration är ett annat område som ska utvecklas. Inte minst måste vi få till stånd ett naturligt och löpande samband mellan divisioner och orter inom personalområdet.

Utbildning är viktigt och ett högt prioriterat område för vårt företag. Det ska bli ännu mer synbart genom en policy och konkreta handlingar. På chefsutbildningssidan är ett internt program under genomförande. På AU/ADB-området pågår framtagning av kurser. Organisationen av hela utbildningsverksamheten är under diskussion. Inom divisionerna pågår ett aktivt arbete att försöka definiera och planera kompetensbehov och därmed också behov av utbildning för respektive divisions verksamhet. Vidare diskuteras utbildningsmöjligheter och åtgärder.

Chefsutveckling

Chefsutbildningen, som startade så sakteliga under 1985, kommer att intensifieras under innevarande år. En viktig fråga beträffande chefer är att få igång en ersättningsplanering, eller rättare sagt en översyn av handlingsalternativ när chefsbefattningarna blir vakanta. Det gäller i ännu högre grad våra strategiska specialistbefattningar, där det i princip aldrig får uppstå en sådan situation, att vi står och faller med en enda person.

Kopplar man det sistnämnda till detta med chefsutbildning, så kan man säga, att den viktigaste "utbildningen" alltid kommer att ske genom att chefen får ta tag i problem och möjligheter som löpande uppstår i verksamheten. Till det chefsansvaret hör också att se till att verksamheten inte berörs negativt av att en enda medarbetare slutar.

Administrativ utveckling

Det viktigaste under den här rubriken är att vi under 1986 startar genomförandet av vår långsiktiga AU/ADB-strategi. I detta ligger att genomföra en decentraliserad datorstruktur, bygga upp såväl gemensamma som decentraliserade resurser/organisationer för AU,

samt att starta de prioriterade projekt som fått vänta ett tag. Hit hör till exempel division Motors MPS-system, system för administration av civila verksamheter, GS-divisionens bassystem med mera.

Under maj 1986 kommer valet av datorstruktur att fastställas.

Organisationsutveckling

Organisationsutveckling är ingen enstaka händelse, den ska alltid vara i rörelse. Vår riktning är en fortsatt decentralisering under ordnade former, det vill säga hela tiden en medveten avvägning mellan företagsgemensamma och divisionsspecifika intressen. Samverka och samband är viktiga nyckelord. Svårigheten är att åstadkomma det sistnämnda i en decentraliserad organisation, om det blir så att var och en "bygger sina egna kungadömen ut portarna". Samverkan är att se till att portarna finns där – och att de trafikeras!

Högt i tak, förmåga till åtgärder, initiativ och ansvar är egenskaper vi vill låta prägla organisationen. Det här budskapet förde Tommy Johansson ut till cheferna i februari, samtidigt som han uppmanade dem att föra det vidare i de egna organisationerna. Flertalet av våra anställda bör därför ha haft tillfälle att diskutera frågorna tillsammans med respektive chefer och arbetskamrater.

Intern Information

Tech-In ska bli den bästa personaltidningen inom FFV. Vägen till målet går snabbare om fler läsare hör av sig med synpunkter på utformning och innehåll.

Systemet med instruktioner är under översyn. Dels ska vi minska volymen, dels ska vi skapa nya former för att ut med policis, regler och meddelanden.

Säkerhet

Det här är ett område som jag upplever relativt problemfritt och där det därför är svårt att peka ut särskilda åtgärdsområden. Ett sådant område är dock ADB-säkerheten och här har division Avionik under 1985 genomfört ett grundläggande arbete, som i sin tur kommer att bli vägledande för hela FFV Aerotech.

Per Åke Dohren
Stab Organisation och Personal

Teknikfaddrar ska se till att Aerotech hänger med i den tekniska utvecklingen

Många för oss, nu och i framtiden, viktiga tekniker blir alltmer avancerade och därmed också kostsamma att tillgodogöra sig. Den snabba utvecklingen innebär även personalmässiga svårigheter att hänga med och helst ligga på framkanten.

Tekniskt avancerade – det är något vi måste vara, om vi ska bibehålla och förbättra vår marknadsposition.

Genom att utse särskilda teknikfaddrar för ett antal aktuella teknikområden inom FFV Aerotech ska vi fortsättningsvis utnyttja den tekniska kompetens som redan finns i företaget, så att så många enheter som möjligt kan dra nytta av faddrarna och komma ett steg vidare i den tekniska utvecklingen.

Att "hänga med" i den tekniska utvecklingen innebär att

- identifiera (upptäcka) den nya tekniken
- värdera teknikens möjligheter för den egna verksamheten

tillgodogöra sig teknologin utveckla/använda sig av den nya tekniken.

För att underlätta införandet av ny teknik hos de enskilda organisationsenheterna har FFV Aerotech tekniska råd, med stöd av företagsledningen, beslutat att det ska utses faddrar för vissa teknikområden.

Fadder ska vara en organisationsenhet eller person, som nu eller inom den närmaste framtiden bedöms ligga långt framme inom det aktuella området. Fadderns uppgift blir att genom egen kompetens stödja andra tekniker/organisationsenheter enligt tidigare nämnda fyra punkter inom det område faddern är utsedd för. Stab Teknik svarar för fadderns kostnader när han bistår annan organisationsenhet enligt de två första punkterna härövan. Genom fadderskapet hoppas vi att förutsättningarna förbättras för ännu snabbare teknikutveckling.

Nu gäller det bara att utnyttja möjligheterna genom att kontakta faddrarna så snart de blivit utsedda, be dem komma och titta på den egna verksamheten och diskutera eventuella möjligheter för det aktuella området i din verksamhet!

Även om du själv inte ser någon direkt koppling mellan den egna verksamheten och det aktuella teknikområdet, så kan det ändå finnas där.

De teknikområden som vi i första omgången ska utse faddrar till är följande:

- Underhållsteknik
- Bildbehandling
- Expertsystem
- Komposit
- EMC/EMP

Den första teknikfaddern är redan utsedd. Det är civilingenjör Bengt Kvarnström vid avdelning Apparat, division Flygteknik, som ska ansvara för området bildbehandling. Samtliga teknikfaddrar kommer att informera om sitt teknikområde i Tech-In allt eftersom de blir utsedda.

Kjell Carlsson, CT30

GRT flygplan 37 – ny beställningsform

Mellan Försvarets Materielverk (FMV) och FFV Aerotech har en ny beställningsform upprättats.

Den omfattar uppdrag från FMV som berör grundresurstest, GRT, på flygplan 37 Viggen.

Det handlar alltså om resurser som är nödvändiga för att bedriva övrig verksamhet inom EI/Tele i anslutning till flygplan 37.

Den nya beställningen löper på två år från den 1 januari 1986 och omfattar 10 miljoner kronor.

Beställningarna på tekniskt underhållsstöd, föreskriftsproduktion och speciella konsultuppdrag – HUS, FUS och BUS – har alltså fått sällskap av GRT.

Under årens lopp har "GRT-objekten" passerat uppbyggnadsskedet och befinner sig nu i driftfasen.

Under utvecklingstiden bekostades projekten med HUS- och FUS-medel. Men under driftfasen har det blivit

alltmer oklart hur vidareutvecklingen av alla dessa aktiviteter ska finansieras. De hör egentligen inte längre hemma inom HUS- och FUS-ramarna.

– Alltså har införandet av GRT inneburit en renodling av beställningsverksamheten. Det underlättar inte minst den ekonomiska uppföljningen för FMV, säger Rolf Andersson, som ansvarar för sektion Systemfunktioner inom avdelning Systemteknik.

– Hittills har man under förhandlingarna tvingats ta hänsyn till flera olika aktiviteter med ansvaret utspritt på flera händer. Med GRT-beställningen kommer det administrativa arbetet att minska, och sammanhållningen av projekten blir bättre både för FMV och för oss. Roger Thelenius på sektion Systemfunktioner berättar vilka verksamheter inom FFV Aerotech som berörs:

– GRT-beställningen gäller de uppdrag vi får från FMV på sammanhållande verksamhet för test på flygplan 37. Här på sektion Systemfunktioner omfattar den vår systemtest

och testtriggverksamheten. Vi har också huvudansvaret inom FFV Aerotech för beställningen.

– Vid avdelning Systemteknik berörs också Autotestteknik, den sektion som svarar för systemprogram till våra testutrustningar. De sköter alltså den administrerande programverksamheten bakom testprogrammen på flottiljerna och våra egna verkstäder. Där kommer även ATS-verksamheten med verkstads-testsidan in i bilden, tillägger Roger. Vissa delar av verksamheten vid Avioniks Robotavdelning och vid division Flygtekniks Apparatavdelning är inbegripna.

– Det gäller delar av verksamheten med beväpningssystem på Robot och med styr- och tröghetsnavigeringssystem på Apparat. Dessutom åtar vi oss att inom FFV Aerotech upprätthålla kompetens för vissa stödfunktioner. Det innebär att vi ska hålla oss à jour med utvecklingen på verksamhetsområden, där det i framtiden kan bli fråga om att utnyttja våra resurser för teknisk utveckling, förklarar Roger till sist.

Anne Allard

Flygteknik har resurserna för teknisk information

FLYGTEKNIK. "Teknikinformation" står det på Reinhold Lagerblads visitkort.

Den grupp han arbetar inom har beteckningen FF29 och hör hemma hos avdelning Flygplan.

– Eftersom den här verksamheten har genomgått vissa förändringar, känns det angeläget att få berätta i Tech-In om vad vi sysslar med, säger Reinhold och tillägger:

– Det finns säkert många fler enheter i företaget som skulle kunna utnyttja de resurser vi har inom FF29.

– Vi är en grupp som för närvarande består av sex personer, men ska utökas med ytterligare tre medarbetare. FF29 har teknisk kompetens främst inom områdena flygteknik, arméteknik och marinteknik, berättar Reinhold.

– Vi arbetar med modern datorteknik med tonvikt på ordbehandling, och vi har också modern kamerautrustning och fototekniskt kunnande. FF29 kan till exempel göra kvalificerade tekniska översättningar mellan svenska, tyska, franska och engelska. Teknisk expertis bistår oss med det arbetsunderlag vi behöver för olika områden, fortsätter han. Vad är det då man producerar inom FF29? Reinhold funderar en stund var han ska börja uppräknningen och svarar sedan:

– Ja, vi har till exempel hand om flygteknisk dokumentation, det vill säga att vi utarbetar dokumentation till informativa flygplan-, helikopter- och apparatpublikationer, svarar för löpande ändringstjänst av informativa publikationer för flygplan 32, 35, 50 och 60 och gör även beskrivningsändringar för armémateriel, exempelvis bandvagnar.

– Vidare upprättar vi tryckmanus för reservdelskataloger över flygplan, helikoptrar, apparater, instrument, säkerhetsmateriel, basutrustning och armémateriel i ADB-form.

Det verkar onekligen vara en ganska riklig produktion som pågår inom FF29. Reinhold nickar instämmande och inflikar:

– Ja, två redaktörer är idag avsatta för det här området, men en utökning till fyra ska ske inom kort.

FF29 jobbar också med standardiseringsteknik. Vad innebär det?

– Vi utarbetar så kallade TO, alltså tekniska order, försvarsstandard, typkataloger och liknande. Sedan har vi också kontaktansvar gentemot datasystem Frej och vi kodifierar konstruktionselement, mängd- och formvaror, förklarar Reinhold.

– Vår grupp fungerar som rådgivare i norm- och standardiseringsfrågor och vi sammanställer även remissyttranden över standardförslag. FF29 representerar FFV Aerotech i SMS Tekniska Kommitté 203, Flyg- och Rymdteknik. SMS är en förkortning för Sveriges Mekanismstandardisering.

Är man redaktör så håller man förmodligen också på med redigering. Stämmer det även för redaktörerna inom Teknikinformation?

– Ja, vi redigerar och upprättar tryckmanus för underhållsföreskrifter och bokpublikationer, så påståendet stämmer mycket bra! Det handlar alltså om sådana publikationer som TOMT, TO-

TOMT	= Teknisk Order, Allmän föreskrift
TOMÄ	= Teknisk Order, Ändringsföreskrift
UFS	= Underhållsföreskrift System
UFA	= Underhållsföreskrift Apparat
SKI	= Speciell Klargöringsinstruktion
SMI	= Speciell Mekanikerinstruktion
STI	= Speciell Tillsynsinstruktion
SI	= Serviceinstruktion
OSM	= Ordnings- och Skyddsföreskrifter för Flygmaterieltjänsten
BRI	= Brand- och Räddningsinstruktion
AHI	= Allmän Handhavandeinstruktion

MÄ, UFS, UFA, SKI, SMI, STI, SI, OSM, BRI och AHI, säger Reinhold.

(Det var många förkortningar på en gång. Se faktarutan härintill om du känner dig osäker på vad de står för!)

FF29 är också rådgivare och svarar för anvisningar när det gäller tillämpning av FMV-F TO-system.

– En sak till bör vi nämna. Det är att vi översätter och tar fram dokumentation på fyra olika språk, som jag berättade om inledningsvis, avslutar Reinhold.

Tech-Ins redaktör känner sig ganska "liten" efter den här redogörelsen, inte minst med tanke på de sistnämnda översättningarna... Men som tur är ska vi ju samverka inom FFV Aerotech! Om det blir aktuellt med att översätta personaltidningen på fler språk, så vet hon numera precis vart hon ska vända sig: FF29 hos division Flygteknik!

Packa med PR!

Skidboxar har ju blivit enormt populära de senaste åren och finns i alla möjliga modeller.

Skidboxar förresten... Varför inte kalla dem för packboxar? Man kan ju packa vad man vill i dem såväl sommar som vinter. Här är ett tips till företaget!

FFV Aerotech anskaffar ett antal ski... förlåt, packboxar, sätter på en lämplig slogan, hyr ut till de anställda för en billig penning (företaget får ju reklam under tiden!) året runt.

Ur reklamsynpunkt tror jag att det är en bra investering.

Lennart Jansson, FA27

CI svarar:

"Streamers fyller samma funktion"

Efter att ha diskuterat ditt förslag med Per-Åke Dahlström, ansvarig för den interna informationen inom FFV Aerotech, har vi kommit fram till att det här med uthyrning av packboxar inte är aktuellt för oss.

För det första anser vi att reklamvärdet i ditt förslag inte är större än för våra streamers, som ska fästas på bilrutorna och nyligen har skickats ut till samtliga anställda. Vår förhoppning är att så många som möjligt ska an-

Insändaren

vända sina streamers, men än så länge har bara cirka 20 procent prytt sina bilar med den nya företagsreklamen. För det andra skulle uthyrning av packboxar innebära alltför mycket administration från företagets sida och vi vill inte heller konkurrera med andra firmor, typ bensinstationer, som har sådan uthyrning som en viktig del av sitt levebröd.

Bengt Nilsson, stab PR och Information, CI

Får temperaturen vid avresan

De resenärer som flyger från den nya flygstationen på Frösön till Luleå, Stockholm, Malmö eller Göteborg behöver inte sväva i ovisshet om vilken temperatur det är på dessa platser.

I avgångshallen sitter en stor tavla som klart och tydligt talar om det.

Det började som ett förslagsärende hos FFV Aerotech i Östersund. Det var Owe Andersson, Kjell Lundberg och Billy Backman som föreslog att den reklamp-lats som företaget fått sig tilldelad vid flygplatsen skulle göras lite annorlunda: Inte bara ge reklam, utan även annan aktuell information.

De föreslog att reklamp-latsen skulle förses med aktuella temperaturangivelser från ett antal av de mest frekventa flygplatserna i Sverige och så blev det.

Varje halvtimme

Systemet består av en sändare på flyg-platserna i Stockholm, Malmö, Göteborg, Luleå och Östersund, samt en mottagare på flygstationen i Östersund. En gång i halvtimmen ringer mottagaren automatiskt upp varje sändare, tar emot aktuell temperaturinformation, varefter signalerna omvandlas så att de kan visas på tavlan i Östersund.

– Tekniken kunde vi. Tavlan är nämligen en vidareutveckling av det väg-väderinformationssystem, som FFV Aerotech installerat efter vägarna från Smygehuk till Hudiksvall, berättar Kjell Lundberg.

– Det nya var att informationen skulle visas med hjälp av "rullande" siffror, men det var inget större problem att lösa. Anläggningen sköter sig själv. Så länge telefonledningarna till berörda orter fungerar, så kommer temperaturen från dessa orter att kunna avläsas i avgångshallen, förklarar han och tillägger:

– Vi tyckte att FFV Aerotech borde ha en reklamp-lats som inte bara ger reklam, utan också serverar resenärerna med annan, mera jordnära information.

En sådan här anläggning måste väl vara något för andra resenärer också och inte bara för dem som flyger till och från Östersund?

– Det tycker vi också. Därför ska vi

Så ser den ut – tavlan som både gör reklam för FFV Aerotech och informerar flygresenärerna om temperaturen på andra orter. Foto: Hans Brännström

försöka sprida vetskapen om denna produkt. Vi vet till exempel att finska vägverket är mycket intresserade av en liknande anläggning, avslutar Kjell.

Hans Brännström

Sju fick dela på 108 000 kronor när Centrala Förslagskommittén sagt sitt

Förslagskommittén i Arboga delade 9 april ut sex ersättningar av förslag, som alla överstiger 5000 kronor och som därmed utretts av Centrala Förslagskommittén på Huvudkontoret. Det var sista gången. Nu tar nämligen de lokala förslagskommittéerna själva ansvaret för storleken av ersättningsbeloppen.

Vid en lite extra högtidlig sammankomst på Gyllene Balken fick sju idékläckare ta emot sina stora ersättningar. Kommitténs ordförande, Sverker Fredin, hade nöjet att dela ut 108 500 kronor.

Tomas Persson fick 24 000 kronor för sitt förslag till ny stans.

Alf Gustafsson fick 6 700 kronor för sitt förslag att använda en billigare reservdel.

Stig Olof Wall fick 10 000 kronor för sitt förslag att avlägsna termiskt skikt på ledskenor.

Den första vårsolen skiner över de idérika förslagsställarna. Frv: Sture Nyberg, Svante Hill, Jan Larsson, Alf Gustafsson (skymd), Jan Ekström, Stig-Olof Wall och Tomas Persson. Foto: Sverker Fredin

Jan Larsson fick 20 000 kronor för sitt förslag till montering av formgods.

Sture Nyberg och Svante Hill fick dela på 35 000 kronor för sitt förslag

till reparationsmetod.

Jan Ekström fick 12 800 kronor för sitt förslag att minska hystereres Pt2 servot.

Ann Wilson

Serieregummering av noshjulsdäck – ett jobb för Tillverkningsavdelningen

VISSTE DU

att division Flygteknik har kommit att bli en central resurs för att tillgodose svenska försvarets behov i såväl underhålls- som tillverknings-sammanhang inom plast- och gummiområdet?

Vi spänner över ett stort område – termoplaster, hårdplaster, kompositer och gummi är vad vi arbetar med. Huvar till flygplan, cellplastdetaljer, radomer, flyghjälm, flygplandäck, formgummidetaljer och bärhjul till stridsfordon är några exempel på Flygtekniks arbetsfält. Vi kontrollerar och reparerar och upp-täcker sprickor i huvar och frontrutor till flygplan, polerar (och avsevärt förbättrar) de optiska egenskaperna. Vi regummerar, vulkaniserar och formgummitillverkar, oftast i kvaliteter efter egna blandnings- och provningsresultat. Vi limmar och mäter. Vi utför mottagningskontroll av ny materiel, utvecklar och anpassar ny materiel till exempelvis flyghjälm.

Vi arbetar också med framtidens materiel såsom kolfiberkompositer och rationella produktionsmetoder. Det kunnande som division Flygteknik byggt upp gör vi tillgängligt för kunderna. Konsultationer, utbildning är exempel på tillämpningsområden både inom och utom Sverige. Vår personal, kopplad till lång erfarenhet, är en garanti för kvalificerade insatser inom detta arbetsområde – en garanti för att vi kommer att bibehålla vår centrala resurs idag och i framtiden. Visste du det? Nu vet du!

Benny Aretun

FLYGTEKNIK. Nu slutlevereras de första serieregummerade noshjulsdäcken till flygplan 37.

Avdelning Tillverkning ansvarar för regummering av samtliga däck till flygplan 32, 35, 60 och 37 – ett led i att göra besparingar för vår huvudkund, Försvarets Materielverk.

Det är en av parametrarna i norm "MIL 5041" som ligger till grund för FMV:s upphandling, nämligen möjligheten att regummera flygplandäck.

Nu kan man förstås inte bara sätta igång med regummeringen utan vidare. Först görs en rent affärsmässig och teknisk bedömning. Pris, antal, investeringar och så vidare är några "bitar som måste komma på plats" innan steget tas till kontakter med ursprungstillverkaren. Man diskuterar här bland annat det formverktyg som ska tas fram. Sedan kan det vara tid för provregummering – en regummering för att utföra förstörande provning på däcken.

Vidhäftningsprov, dimensions- och vultidskontroll är några viktiga parametrar som ska granskas. Därefter är

det klart för ytterligare regummering, detta inför kommande dynamometerprov i Frankrike.

Först efter noggrann analys, eventuellt kompletterad med ytterligare tjänsteprov på flygplan, kan produktion och antal regummeringar helt fastläggas. Läger man så till att division Flygteknik själva bekostar all erforderlig provning, samtidigt som priset i slutändan måste ligga klart under inköpspriset för nytt däck, så förstår man också vad erfarenhet i ett sådant läge kan vara värt. Hos avdelning Tillverkning inom division Flygteknik finns erfarna medarbetare som varit med länge och sett den här verksamheten utvecklas mot nya tiders flygplan och krav.

Benny Aretun

Lennart Blomkvist, avdelning Tillverkning, plockar ut ett av de regummerade noshjulen till flygplan 37 i den första serieregummeringen, som nyligen slutförts vid division Flygteknik. Foto: Benny Aretun

Hit kommer arméns bandvagnar för att få karosserna omplåstrade

FLYGTEKNIK. Nu är de här igen – för vilken gång i ordningen är svårt att säga, men allt oftare kommer de, det är helt klart.

Det handlar om plastreparationer på arméns bandvagnar – ett arbete för avdelning Tillverkning, som har mångårig erfarenhet av att jobba med armerad plast.

Hägglund & Söner tillverkar den här typen av bandvagn, som har en kaross helt uppbyggd av armerad plast. Med canke på materialet är det inte svårt att förstå varför skadorna kan bli ganska stora, när olyckan är framme.

Häromdagen fick avdelning Tillverkning i en bandvagn som gått runt, yckligtvis utan några personskador till följd.

Det har blivit allt vanligare att armén vänder sig till FFV Aerotech för att få hjälp med plastreparationer.

– Faktum är att beställningsfrekvensen fördubblats under de senaste åren, säger Magnus Magnusson, ansvarig för Plast- och Gummiverkstaden inom avdelning Tillverkning.

Division Flygtekniks teknikkunnande inom området armerad plast, kommer allt oftare till användning för reparation av arméns bandvagnar, som liksom i detta fall drabbats av karoskskador. Foto: Benny Aretun.

En av anledningarna till detta är givetvis avdelningens långa erfarenhet av jobb med armerad plast. En annan orsak är att FFV Aerotech lämnat förslag till reparationsåtgärder och uppgett om pris i full konkurrens med bland annat arméns egna verkstäder.

För andra objekt

Vad är det då för typ av jobb med armerad plast, som har gjort den här avdelningen inom division Flygteknik er-

känt skickliga på det här området?

– Ja, det är exempelvis tillverkning av flyghjälmars och flygplanhuvar, reparation av radomer och nospartier till bland annat civila flygplan och flera andra produktionsområden. Alltsammans har gett och ger erfarenheter som vi kan utnyttja även för andra objekt. Ett bra exempel på detta är just reparation av arméns bandvagnar, förklarar Magnus Magnusson.

Benny Aretun

Flygteknik är inkopplade på nytt system som SAAB-SCANIA kallar "CAD-80"

FLYGTEKNIK. Division Flygteknik är med när tekniken går framåt. Deras CAD-system har anslutits till SAAB-SCANIAS elektroniska CAD-system – ett helt unikt system i Sverige, som går under beteckningen CAD-80.

Televerket har via vissa modem gjort det möjligt för avdelning Flygplan att koppla in sig till detta system. CAD-80 är ett programsystem för konstruktion och ritning av elektriska krets-, installations- och systemscheman. Systemet genererar automatiskt kopplingstabeller, ledningslistor och data för mönsterkortlayouter.

Till hjälp i systemet finns tillgång till ett bibliotek med cirka 3000 symboler, i huvudsak inriktade mot elinstallation och elektronik, främst inom flygplanområdet. Framtagningen av detta har tagit tio år för SAAB-SCANIA.

– Vi arbetar också med komplettering av biblioteket med symboler som är unika för FFV. Det är nödvändigt idag att utnyttja varandras

erfarenheter och framförallt ser vi det som positivt att komma in i SAAB-SCANIAS system, säger Rune Weidar, ansvarig konstruktionschef inom avdelning Flygplan.

– Tekniken på det här området går otroligt snabbt. Man kan faktiskt säga att det är ett krav att "hänga med" inför det nya flygplanet JAS Gripen, förklarar han och fortsätter: – Vi håller just nu på att utbilda konstruktörer hos SAAB-SCANIA. Två avsnitt är genomarbetade och ett återstår, nämligen framtagning av mönsterkort. Kurspaketet är speciellt framtaget för vårt behov.

– För oss innebär CAD-80 att vår tekniska kvalitet lyfts upp betydligt och det är en nödvändighet om vi ska kunna vara med i framtidens teknik.

Benny Aretun

Ett hjärtligt tack till mina arbetsskamrater för den fina bröllopspresenten.

Jane Siverskog, FF21

Ett stort tack till arbetskamraterna vid FFV-AL för presenter och blommor jag fick vid den goda lunchen när jag slutade min anställning.

Lennart Burlin, FA28

Ett varmt tack för uppvaktningen med anledning av min pensionering.

Aina Andersson, FU32

Ett varmt tack för uppvaktningen och blommorna jag fått mottaga under min sjukdomstid.

Bengt Hiwander

Det blir rundflyg men med Metro II

I förra numret av Tech-In berättade vi om Flygdagen i Arboga, som går av stapeln den 11 maj.

Där utlovade vi också rundflyg med SAAB SF340 och Pierre Holländer som flygkapten, men det var dessvärre fel. Det blir rundflyg med Metro II från Örebro Air istället och samma flygbo-lag ställer också upp med pilot.

Pierre Holländer flyger med sin Pitts Special och ska bland annat utföra "sky-writing", det vill säga skriva bokstäver med rök på 3000 meters höjd. Vad han skriver?

FFV Aerotech, förstås! Är man huvudsponsor för en flygdag, så ska det synas också, tycker arrangörerna i Arboga Flygklubb.

Trafikproblem när Överskott öppnar

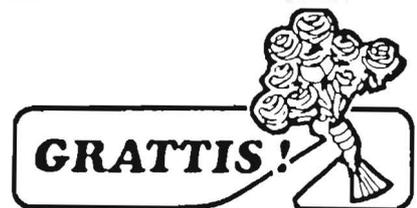
FFV Överskott öppnar sin nya affär torsdagen den 22 maj klockan 12.00. Det betyder att det kommer att bli väldigt mycket trafik längs gamla Kung-sörsvägen från denna tidpunkt och fram tills affären stänger för dagen. Med andra ord kommer det att uppstå vissa trafikproblem för FFVs alla bilresenärer, när de ska hem från jobbet. De som har möjlighet till samåkning bör utnyttja det den här dagen och vi förväntar oss att alla hjälps åt för att underlätta de trafikproblem som kan uppstå.

Vakten

Varmt tack till arbetskamrater och vänner för de gångna åren, den trevliga festen och presenten, då jag slutade på FFV.

Eivor Bengtsson

50 år

6 maj Bertil Danielsson, AF68

Stig är äntligen bowlingmästare

Äntligen fick Stig Hermansson ställa sig på prispallen, efter en fin öppning på de åtta första serierna, där han tog ledningen med 110 poäng före Gusten Ljunggren och Bengt Andersson. När sedan åtta sista serierna spelades, kunde Stig knappt hålla undan för vilt spurtande Bengt Andersson, och S E Sjölund.

Men Stig visade denna gång var skåpet ska stå, och lyckades hålla undan med 10 poäng, före Bengt.

Vi lyfter på hatten för Stig, och gratulerar en värdig mästare!!

1. Stig Hermansson	2805 p
2. Bengt Andersson	2795 p
3. S E Sjölund	2671 p
4. Gusten Ljunggren	2655 p
5. J O Jönsson	2639 p
6. Stig Hahne	2672 p

Roger Jacobson
FFV Aerotech Bowlingsektion i Arboga

Klubbens bästa bordtennisspelare

CVA IF har haft klubbmästerskap i bordtennis. Tävlingen gick av stapeln i Engelbrektskolans gymnastiksal den 12 april 1986 och resultatet blev följande:

Herrar, singel:

1. Kent Holms
2. Krister Johansson

3. Krister Isaksson

Damer, singel:

1. Gun Bergström
2. Ing-Marie Haglund
3. Annie Jansson

Herrar, singel, "tröstturnering":

1. Lars Hjalmarsson
2. Göran Wedin
3. Karl-Gunnar Andersson

Dubbel (lottade par)

1. Karl-Gunnar Andersson/Arne Alm
2. Lars Hjalmarsson/Göran Wedin
3. Tomas Karlsson/Torgny Johansson

Hälsning från praoelven "Nilla"

Vecka 16 var jag praoelev hos Britt Blom. Britt är redaktör för personaltidningen Tech-In och jag har fått lära mig en hel del om hur man gör en tidning. Jag har till exempel lärt mig hur man från en intervju får fram en artikel och allt jobb som ligger bakom.

De tre första dagarna gjorde vi intervjuer och renskrev dem och annat material som skulle med i tidningen.

De två sista dagarna fick jag jobba ihop med Stefan Nagy, AK44, som hjälper Britt montera tidningen och göra den

klar för tryckning. Hos honom fick jag lära mig hur man gör en annons, ta fotokopior och mycket annat som hör till. Denna praovecka har varit mycket omväxlande, lärorik och rolig. Att göra en tidning verkar för mig vara ett kul arbete, men också jobbigt.

Och nu till sist vill jag tacka för att jag fick komma till FFV Aerotech och för allt nytt och roligt jag fick vara med om! Tack!

Pernilla "Nilla" Fogestam
Centralskolan Kungsör

Tech-In

Adress: FFV Aerotech, CO
732 81 Arboga
Telefon: 0589-818 59

Ansvarig utgivare: Per-Åke Dahlström, CO
Redaktör: Britt Blom, CO

Divisionsombud: Motor och Avionik:
Anne Allard, AA23
Service: Ann Wilson, SC70
Flygteknik: Benny Aretun, FL17
Basmateriel: Hans Brännström,
BT33
Export: Britt Blom, CO

Redaktionsråd: Ansvarig utgivare
Redaktör
Samtliga divisionsombud
Roger Thelénus, FCTF Arboga
Conny Petersson, SF Linköping
Hans Brännström, FCTF Östersund